

PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
SPORAZUMA O SUBREGIONALNOM PLANU INTERVENCIJA ZA SPRJEČAVANJE,
SPREMNOST ZA I REAGIRANJE NA
IZNENADNA ONEČIŠĆENJA JADRANSKOG MORA VEĆIH RAZMJERA, S KONAČNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma o Subregionalnom planu intervencija za sprječavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera sadržana je u odredbi članka 139. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 41/01 - pročišćeni tekst i 55/01 - ispravak).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA O POTVRĐIVANJU ŽELI POSTIĆI

Republika Hrvatska graniči u gornjem dijelu Jadranskog mora s Talijanskom Republikom i Republikom Slovenijom, ugovornim strankama Konvencije o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja (Barcelonska konvencija) i njezinog Protokola o suradnji u sprječavanju onečišćavanja s brodova i, u slučaju opasnosti, suzbijanju onečišćavanja Sredozemnog mora (Malta, 2002.)

Republika Hrvatska stranka je Konvencije o zaštiti Sredozemnog mora od onečišćavanja (Barcelona 1976), na temelju notifikacije o sukcesiji od 8. listopada 1991. („Narodne novine“ - Međunarodni ugovori broj 12/93), dok je bila među prvim državama koje su ratificirale dopunjenu Barcelonsku konvenciju 1998. g. Zakonom o potvrđivanju izmjena Konvencije o zaštiti Sredozemnog mora od onečišćavanja i Protokola o sprječavanju onečišćavanja Sredozemnog mora potapanjem otpadnih i drugih tvari s brodova i zrakoplova („Narodne novine“ - Međunarodni ugovori broj 17/98). Tim izmjenama i dopunama Konvencija je izmijenila naziv u Konvenciju o zaštiti morskoga okoliša i obalnoga područja Sredozemlja.

Nadalje, Republika Hrvatska ratificirala je 2003. g. Protokol o suradnji i sprječavanju onečišćenja s brodova i, u slučajevima opasnosti u suzbijanju onečišćavanja Sredozemnog mora, Zakonom o potvrđivanju Protokola o suradnji u sprječavanju onečišćavanja s brodova i, u slučajevima opasnosti suzbijanju onečišćavanja Sredozemnog mora („Narodne novine“ - Međunarodni ugovori – broj 12/03).

Sve tri države izradile su svoje nacionalne sustave za spremnost i reagiranje na iznenadna onečišćenja mora te imaju svoje nacionalne planove intervencija, osposobljeno osoblje i materijalna sredstva potrebna za sprječavanje i reagiranje kod iznenadnih onečišćenja mora.

Republika Hrvatska, Talijanska Republika i Republika Slovenija na području zaštite mora i obalnih područja, surađuju kroz rad Mješovite komisije za zaštitu voda Jadranskog mora i obalnih područja od onečišćenja (u daljnjem tekstu Mješovita komisija). Mješovita komisija je u svom dosadašnjem radu posvetila posebnu pažnju sljedećim pitanjima: zajedničkom radu na kontinuiranom ispitivanju Jadranskog mora, suradnji i izravnoj međusobnoj pomoći u suzbijanju incidentnih onečišćenja i posebnoj zaštiti osjetljivih područja te donošenju zajedničkog subregionalnog plana intervencija kod iznenadnog onečišćenja Jadranskog mora, uspostavljanju sustava odvojene plovidbe odnosno plovidbenih putova Jadranom, utvrđivanju i suzbijanju onečišćenja neodgovarajućim rukovanjem i odlaganjem krutog,

odnosno opasnog otpada, suradnji u vezi s revitalizacijom i zaštitom ambijentalnih vrijednosti, saniranju najopterećenijih područja, suradnji u provedbi strategija razvoja u cilju očuvanja resursa, informativnoj djelatnosti te rješavanju problematike balastnih voda u Jadranu.

Svrha Sporazuma o Subregionalnom planu intervencija za sprječavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera (Sporazum) jest da se, u skladu s obvezama stranaka predviđenih člankom 17. Protokola Barcelonske konvencije o suradnji u sprečavanju onečišćavanja s brodova i, u slučajevima opasnosti, suzbijanju onečišćavanja Sredozemnog mora, uspostavi mehanizam međusobne suradnje kojim će nadležna nacionalna tijela u Hrvatskoj, Italiji i Sloveniji usklađivati i ujedinjavati svoja djelovanja na području sprječavanja i reagiranja na iznenadna onečišćenja mora koja utječu ili bi mogla utjecati na vode pod njihovom jurisdikcijom, obale i povezane interese jedne ili više ovih zemalja, ili na nezgode koje prelaze raspoloživu sposobnost za reagiranje svake od tih zemalja pojedinačno.

Subregionalni plan intervencija za sprječavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera (u daljnjem tekstu Plan), utvrđen ovim Sporazumom, sastavljen je kao dio inicijative za izradu subregionalnog sustava za cijelo Jadransko more. Tekst Plana je sastavljen uz tehničku pomoć Regionalnog centra za žurne intervencije u slučaju onečišćenja Sredozemnog mora (REMPEC) Mediteranskog akcijskog plana Programa Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP/MAP).

Na 6. sastanku Mješovite komisije, održanom 4. i 5. svibnja 2005. g. u Portorožu, usuglašen je konačni tekst Plana i Sporazuma. Sporazum je potpisan na 14. sastanku stranaka Barcelonske konvencije u Portorožu 9. studenog 2005. g.

Mješovita komisija je na svojem 7. sastanku u Opatiji 3. i 4. srpnja 2006. g. zaključila da države odmah započnu postupak potvrđivanja Sporazuma.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

S ciljem da se u što je moguće većoj mjeri smanji opasnost od iznenadnih onečišćenja mora ovim Zakonom utvrđuju se politike i odgovornosti na području spremnosti za trenutačno i učinkovito reagiranje na iznenadno onečišćenje mora koje utječe ili bi moglo utjecati na područja odgovornosti i/ili područja interesa triju zainteresiranih zemalja te djelovanja u svrhu sprječavanja takvih nezgoda.

Zakonom se žele urediti sljedeća pitanja:

- Opseg suradnje nadležnih tijela stranaka Sporazuma na području sprječavanja iznenadnog onečišćavanja mora;
- Opseg suradnje nadležnih tijela vlasti na provedbi Plana u slučajevima opasnosti na operativnoj razini;
- Područja odgovornosti stranaka Sporazuma;
- Razgraničenje odgovornosti i predviđanje prijenosa odgovornosti s jedne države na drugu;
- Uspostava načela zapovjedništva i održavanja veze te utvrđivanje odgovarajuće organizacijske oblike;
- Osiguranje dogovora koji se odnosi na promet brodova i zrakoplova jedne od stranaka unutar područja odgovornosti drugih stranaka;
- Utvrđivanje vrste pomoći koja se može pružiti i uvjeta pod kojima će biti pružena;
- Utvrđivanje sustava priopćavanja i izvješćivanja;
- Određivanje financijskih uvjeta i administrativnih mjera koje se odnose na suradnju u slučaju opasnosti.

Operacije reagiranja na iznenadno onečišćenje mora koje se dogodi unutar područja odgovornosti jedne od stranaka izvodit će se u skladu s odredbama nacionalnog plana intervencija odnosno stranke kako je i određeno tekstem Plana.

Sporazumom su predviđeni i dodaci Sporazumu kojima se detaljnije utvrđuje procedura operativne provedbe Plana. Ovi dodaci izradit će se naknadno, nakon što sve tri države (Talijanska Republika, Republika Slovenija, Republika Hrvatska) izrade i usvoje ažurirane nacionalne planove intervencija koji trebaju biti usklađeni sa Subregionalnim planom intervencija za sprječavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera. Određeni dijelovi nacionalnih planova intervencija postat će sastavni dio dodataka Sporazuma.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za rad Stožera za provedbu Plana intervencija kod iznenadnog onečišćenja mora u Republici Hrvatskoj osigurana su financijska sredstva na poziciji Državnog proračuna – Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Sukladno Zakonu o zaštiti okoliša (NN 110/07) troškove nastale onečišćenjem snosi onečišćivač. Provedba ovog zakona u slučaju nesreće i iznenadnog onečišćenja te aktiviranje Plana financirat će se od strane osiguravatelja broda, za brod koji je izazvao onečišćenje.

Za provedbu Sporazuma također su potrebna i dodatna sredstva iz Proračuna Republike Hrvatske za sudjelovanje u operacijama zajedničkog reagiranja i postupanja, troškove dokumentacije o operacijama reagiranja, organizaciju i sudjelovanje na sastancima radnih tijela Plana.

V. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora ("Narodne novine", br. 6/02-pročišćeni tekst, br. 41/02, 91/03, i 58/04) i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima. S obzirom na potrebu pripreme izrade izmjena postojećih zakona i propisa, te imajući u vidu značaj ovog međunarodnog ugovora u pogledu zaštite Jadranskog mora, odnosno okoliša u cjelini, predlaže se donijeti Zakon po hitnom postupku.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost da bude vezana već potpisanim međunarodnim ugovorom, kao i na činjenicu da se, u ovoj fazi postupka, ne mogu vršiti izmjene ili dopune teksta međunarodnog ugovora, predlaže se Prijedlog Zakona raspraviti i prihvatiti po hitnom postupku, objedinjavajući prvo i drugo čitanje.

VI. KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O SUBREGIONALNOM PLANU INTERVENCIJA ZA SPRJEČAVANJE, SPREMNOST ZA I REAGIRANJE NA IZNENADNA ONEČIŠĆENJA JADRANSKOG MORA VEĆIH RAZMJERA

Na temelju članka 16. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, br. 28/96), a polazeći od članka 139. Ustava Republike Hrvatske predlaže se pokretanje postupka donošenja Zakona o potvrđivanju Sporazuma o subregionalnom planu intervencija za sprječavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera po hitnom postupku.

Konačni prijedlog Zakona o potvrđivanju Sporazuma o subregionalnom planu intervencija za sprječavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera glasi:

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
SPORAZUMA O SUBREGIONALNOM PLANU INTERVENCIJA ZA SPRJEČAVANJE,
SPREMNOST ZA I REAGIRANJE NA IZHENADNA ONEČIŠĆENJA JADRANSKOG MORA
VEĆIH RAZMJERA

Članak 1.

Potvrđuje se Sporazum o Subregionalnom planu intervencija za sprječavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera, koji je Republika Hrvatska potpisala u Portorožu dana 9. studenog 2005. godine, u izvorniku na engleskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma iz članka 1. ovoga Zakona u izvorniku na engleskom i prijevodu na hrvatski jezik glasi: